

N:o 70.

Ank. till Riksd. kansli den 27 april 1894, kl. 9 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående
upplåtande till krigsskolan å Karlberg af dervarande
vårdshus- och marketenterbyggnad. (I. A.)*

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landförsvarsärenden den 28 mars innevarande år har Kongl. Maj:t i en samma dag till Riksdagen aflåten och sedermera till statsutskottets förberedande behandling remitterad proposition (n:o 55) föreslagit att, med bifall till hvad chefen för krigsskolan i en uti statsrådsprotokollet närmare omnämnd skrifvelse af den 8 januari innevarande år föreslagit, medgifva, att den forna vårdshus- och marketenterbyggnaden vid Karlberg må hyresfritt till krigsskolan upplåtas.

Jemte hänvisande till hvad i berörda statsrådsprotokoll meddelats i fråga om de rörande förenämnda vårdshus- och marketenterbyggnads disposition af krigsskolan å Karlberg utaf Kongl. Maj:t och Riksdagen lemnade bestämmelser, får utskottet ur statsrådsprotokollet anföra, att nuvarande chefen för krigsskolan uthyrt vårdshuset till enskild bostadslägenhet, dervid hyran, som dessförinnan utgått med allenast 105 kronor, dock under förbindelse för vårdshusentreprenören att på egen bekostnad verkställa behöfliga reparationer, bestämts till 600 kronor.

Emellertid hade krigsskolan såsom följd häraf måst sjelf öfvertaga underhållet af byggnaden, och då dertill kommit, att skolan för tillsyn och vård af densamma, äfvensom för den i vårdshusets ställe inrättade officersmessen, fått vidkännas ej obetydliga kostnader, hade chefen funnit

sig föranlåten att i skrifvelse den 14 december 1892 hos Kongl. Maj:t anhålla, att den dåmera betingade hyressumman 600 kronor måtte få så fördelas, att 75 procent deraf eller 450 kronor tillfölle skolan såsom godtgörelse för dess med anledning af den inträdda förändringen ökade utgifter och återstoden 150 kronor inginge till statsverket, hvars inkomster sålunda i hvarje fall skulle ökas med skillnaden emellan nämnda belopp och derförut bekomna hyran, 105 kronor.

Denna chefens för skolan framställning hade tillstyrkts af arméförvaltningen å intendents- och civila departementen, hvaremot statskontoret, under åberopande af gällande bestämmelser rörande dispositionsrätten till ifrågavarande hyresmedel, förklarar, att, efter dess uppfattning, tillräcklig anledning icke förefunnes att hos Riksdagen föreslå någon ändring deri, och att samma bestämmelser vid sådant förhållande syntes statskontoret fortfarande böra lända till efterrättelse.

Under det att frågan härom ännu var beroende på Kongl. Maj:ts afgörande, hade chefen för krigsskolan inkommit med en ytterligare den 8 sistlidne januari dagtecknad framställning i ämnet. Genom generalorder den 30 mars 1893 vore, yttrade han, föreskrifvet, att 95 sergenter, det högsta antal, som under nuvarande förhållanden kunde vid krigsskolan emottagas, finge år 1894 vid skolan vinna inträde, och fråga vore dessutom väckt, huruvida plats å Karlberg skulle kunna beredas för ytterligare 10 elever. Efter chefens åsigt vore sådant icke möjligt, med mindre ökad inqvarteringsutrymme ställdes till skolans förfogande, och förmålde han sig anse dylikt utrymme lämpligast kunna på det sätt åstadkommas, att vårdshusbyggnaden helt och hållet upplätes till krigsskolan. Skolans sjukhusafdelning, som ditintills varit inrymd i samma byggnad som logementen, skulle såsom följd deraf kunna förläggas till vårdshusbyggnaden, och de förra sjukhuslokalerna, hvilkas sammanförande med logementen måste betecknas som ett missförhållande, inredas till logement, en anordning, hvarigenom berörda missförhållande skulle helt och hållet upphöra.

Chefen för skolan hade därför hemställt, att åt honom måtte inrymmas enahanda dispositionsrätt öfver vårdshus- och marketenterbyggnaden vid Karlberg som öfver Karlbergs kungsgårds öfriga byggnader.

Jemväl öfver denna framställning hade yttrande inforrats från statskontoret, som i deröfver afgifvet utlåtande anfört, att, då de till stöd för framställningen åberopade skäl syntes ådagalägga, att f. d. vårdshusbyggnaden numera behöfde användas för vinnande af ökad utrymme åt

krigsskolans elever, embetsverket endast funne sig böra erinra, att, derest nämnda förhållande skulle hafva till följd, att statsverket komme att helt och hållet gå i mistning om hyresafkomst utaf byggnaden, jemväl en sådan anordning borde anses innebära förändring af de betingelser, under hvilka densamma ursprungligen blifvit till krigsakademien upplåten.

För egen del har föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet anført, att, hvad anginge de senare af chefens för krigsskolan förenämnda framställningar, det vore uppenbart, att, då i följd af den år 1892 antagna förbättrade härordningen antalet officersplatser vid armén ej oväsentligt ökats, antalet elever vid krigsskolan också måste särskildt under den närmaste framtiden komma att varda större, så att åtgärder i syfte att öka utrymmet vid skolan med nödvändighet erfordrades. Redan för innevarande år hade, såsom chefen för skolan erinrar, antalet elever måst bestämmas till 95, det högsta, som under nuvarande förhållanden kunde derstädes mottagas, och inom landtförsvarsdepartementet verkställda beräkningar gäfvu vid handen, att ej ens detta antal vore tillräckligt för fyllande af de erforderliga officersbeställningarna. Departementschefen ansåge sig under sådana förhållanden böra tillstyrka bifall till chefens för krigsskolan ifrågavarande förslag, och då, på sätt statskontoret erinrat, den ifrågasatta hyresfria upplåtelsen till krigsskolan af värdshus- och marketenteribyggnaden innebure ett afsteg från de af Rikens ständer gemensamt med Kongl. Maj:t lemnade bestämmelser rörande dispositionen af de till Karlbergs kungsgård hörande byggnader, borde Riksdagens samtycke till förslaget inhemtas.

På grund af hvad sålunda förekommit och under åberopande af bilagda, statsutskottet tillhandahållna promemoria, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, med bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, medgifva, att den forna värdshus- och marketenteribyggnaden vid Karlberg må hyresfritt till krigsskolan upplåtas.

Stockholm den 27 april 1894.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservation

af herrar *H. Andersson, O. Jonsson, C. Persson, J. E. Wikstén, N. Nilsson* och *P. Norberg*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Ehuru väl Kongl. Maj:ts ifrågavarande förslag, sedt i och för sig, ur finansiell synpunkt är af ringa betydelse, anser sig utskottet dock icke kunna tillstyrka hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende hemställt. Af statsrådsprotokollet framgår nemligen, att med den ifrågasatta upplåtelsen af ofvanberörda byggnad afses, att densamma skulle komma att användas till sjukhus för krigsskolan. Men då denna byggnad, enligt hvad utskottet inhämtat, är belägen nära en grund damm med stillastående vatten och tätt invid en lifligt trafikerad jernväg, synes den vara för det afsedda ändamålet särdeles otjenlig; och då härtill kommer, att den förfallna och på grund af sin beskaffenhet i öfrigt för ändamålet olämpliga byggnaden otvifvelaktigt skulle kräfva ej obetydliga kostnader för dess anordnande till sjukhus, utan att ändock kunna uppfylla lågt ställda anspråk på en sådan inrättning, har utskottet icke funnit sig böra tillråda den föreslagna upplåtelsen.

Utskottet hemställer därför,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.»

P. M.

I afseende å läget af den byggnad vid krigsskolan å Karlberg, som är föreslagen att apteras till sjuklokal för nämnda skola, torde böra anmärkas, att den damm, som finnes i byggnadens närhet, nu är under igenfyllning, hvilket arbete utföres af Stockholms stad och på dess bekostnad, och redan en tid pågått, samt kommer att afslutas snarast möjligt. Från dammen beredes aflopp för grundvattnet genom redan befintlig afloppsledning.

Af ritningen till byggnadens förändring till sjukhus framgår, att alla byggnadens sjukrum, med undantag af ett reservrum på nedra botten, hafva fönster åt sydvest, således å den sidan af byggnaden, som vetter åt parken, hvadan sålunda sjukrummen ej kunna hafva något synnerligt men af den närbelägna åt motsatta sidan af byggnaden förbigående jernvägen. Inom byggnaden ligger, åt jernvägen till, en korridor, som ytterligare dämpar ljudet från jernvägen, hvilken för öfrigt ej har någon station i omedelbar närhet af byggnaden.

Byggnaden afses att påbyggas 1 meter, hvilken påbyggnad hufvudsakligast kommer sjukrummen tillgodo.

Sedan meranämnda byggnad blifvit påbyggd och reparerad, så, som ritningen och kostnadsförslaget närmare beskrifva, bör densamma kunna blifva såväl för sjukvården som i öfrigt i sanitärt afseende för ändamålet lämplig.

Stockholm den 25 april 1894.

Edw. Edholm.

Axel Kumlien.